

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

*НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни*

***“БУХГАЛТЕРСЬКА ТА ПОДАТКОВА
ЗВІТНІСТЬ”***

(для магістрів)

МАУП

Київ 2003

Підготовлено кандидатом економічних наук, професором
М. Ф. Базасем, кандидатом економічних наук, доцентом
М. М. Матюхою

Затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту
(Протокол № 6 від 22.01.03)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Базась М. Ф., Матюха М. М. Навчальна програма дисципліни “Бухгалтерська та податкова звітність” (для магістрів). — К.: МАУП, 2003. — 15 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Бухгалтерська та податкова звітність”, вказівки до виконання контрольної роботи, теоретичні питання до контрольної роботи, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

©Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2003

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Бухгалтерська та податкова звітність — одна із спеціальних прикладних дисциплін підготовки студентів економічних спеціальностей, що базується на знаннях з таких дисциплін: “Теорія бухгалтерського обліку”, “Фінансовий облік”, “Управлінський облік”, “Бухгалтерський облік у галузях народного господарства” і є основою для вивчення дисциплін “Економічний аналіз”, “Аудит”, “Контроль і ревізія”.

Мета вивчення дисципліни “Бухгалтерська та податкова звітність” — опанувати склад, структуру, зміст та порядок складання і подання бухгалтерської, податкової та статистичної звітності підприємств. Особлива увага при викладанні дисципліни приділяється бухгалтерській (фінансовій) звітності, яка є основою створення системи розкриття інформації про результати діяльності підприємств України для зовнішніх користувачів.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати основні законодавчі та нормативні документи, що регламентують звітність підприємств, а також зміст, структуру і порядок складання різних форм звітності, які подає підприємство певним користувачам; розуміти економічну сутність показників звітності, їх місце і роль в оцінюванні діяльності підприємства; вміти готувати (накопичувати) необхідну для звітності інформацію, складати (заповнювати) різні форми звітності, забезпечувати достовірність її даних і використовувати ці дані для прийняття ефективних управлінських рішень.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“БУХГАЛТЕРСЬКА ТА ПОДАТКОВА ЗВІТНІСТЬ”

№ п/п	Назва теми
1	Загальні вимоги до звітності підприємств
2	Баланс підприємства
3	Звіт про фінансові результати
4	Звіт про рух грошових коштів
5	Звіт про власний капітал
6	Виправлення помилок і зміни у бухгалтерських звітах
7	Зведена і консолідована фінансова звітність
8	Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва
9	Податкова звітність
10	Статистична звітність

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“БУХГАЛТЕРСЬКА ТА ПОДАТКОВА ЗВІТНІСТЬ”

Тема 1. Загальні вимоги до звітності підприємств

Історія виникнення бухгалтерської звітності.

Мета, завдання, склад і структура звітності: бухгалтерської, податкової, статистичної. Вимоги національних стандартів до складу та елементів бухгалтерської звітності. Принципи підготовки звітності. Основні вимоги до змісту бухгалтерської звітності.

Значення бухгалтерської звітності. Користувачі бухгалтерської та податкової звітності. Характеристика потреб користувачів щодо звітності. Бухгалтерська звітність як засіб управління економікою держави та основне джерело інформації з управління.

Засоби забезпечення достовірності звітних даних.

Принципи побудови форм звітності. Підготовка облікових даних для складання звітності.

Загальні положення порядку заповнення звітних форм. Порядок подання та оприлюднення звітності підприємств.

Література [1–4; 17; 22; 24–26]

Тема 2. Баланс підприємства

Загальні положення стандарту бухгалтерського обліку “Баланс”. Принципи побудови і структурування Балансу. Аналітичні можливості Балансу. Побудова і зміст діючої форми балансу. Актив балансу. Пасив балансу. Визначення статей балансу. Характеристика розділів і статей балансу. Загальні принципи оцінки статей балансу. Узгодженість Плану рахунків із статтями активу і пасиву балансу. Особливості оцінки та відображення в балансі необоротних та оборотних активів, власного капіталу, довгострокових і поточних зобов’язань. Підготовка облікових даних для складання балансу. Методика і техніка заповнення форми балансу.

Література [5–8; 20; 24; 26; 28]

Тема 3. Звіт про фінансові результати

Загальні положення стандарту бухгалтерського обліку “Звіт про фінансові результати”. Структура і зміст форми звіту. Принципи визначення доходів і витрат. Класифікація доходів і витрат у Звіті про фінансові результати. Джерела даних для складання звіту. Узгодженість статей (показників) Звіту про фінансові результати з Планом рахунків. Визначення показника виручки (доходу) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) залежно від виду діяльності. Порядок визначення показника податку на додану вартість, суми акцизних зборів та інших вирахувань з доходу. Визначення собівартості реалізованої продукції та узгодження цих показників з даними відповідних декларацій та розрахунків. Розрахунок валового прибутку (збитку). Визначення фінансових результатів від операційної діяльності. Розрахунок фінансових результатів від звичайної діяльності. Поняття про надзвичайні доходи і витрати. Визначення чистого прибутку (збитку) підприємства. Склад і структура елементів операційних витрат. Показники прибутковості акцій і порядок їх розрахунку.

Удосконалення інформаційної бази для складання Звіту про фінансові результати.

Аналітичні можливості Звіту про фінансові результати та їх використання.

Література [5–7; 9; 20; 26]

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів

Загальні положення стандарту бухгалтерського обліку “Звіт про рух грошових коштів”. Призначення, структура і зміст Звіту про рух грошових коштів. Джерела інформації для складання звіту. Методи складання звіту (прямий і непрямий). Порядок визначення даних про рух грошових коштів у результаті операційної діяльності при застосуванні прямого і непрямого методів.

Порядок визначення даних про рух грошовий коштів у результаті інвестиційної діяльності.

Порядок виявлення грошових коштів у результаті фінансової діяльності. Розрахунок зміни розміру грошових коштів за звітний період. Узгодження показників звіту з балансом. Розкриття інформації про рух грошових коштів у примітках до фінансової звітності.

Література [1; 5; 6; 10; 18; 20; 26; 28]

Тема 5. Звіт про власний капітал

Загальні положення стандарту бухгалтерського обліку “Звіт про власний капітал”. Складові власного капіталу. Зміст статей Звіту про власний капітал. Порядок складання Звіту про власний капітал. Особливості формування звітних даних про зміни статутного капіталу, додатково вкладеного капіталу, резервного капіталу. Розкриття інформації про зміни у власному капіталі у примітках до бухгалтерських звітів.

Література [5; 6; 11; 20; 26; 31]

Тема 6. виправлення помилок і зміни у бухгалтерських звітах

Загальні положення стандарту бухгалтерського обліку “Виправлення помилок і зміни у (фінансових) бухгалтерських звітах”.

Виправлення помилок в облікових оцінках. Зміни в обліковій політиці. Події після дати балансу. Розкриття інформації у примітках до фінансової звітності.

Література [7; 12; 20; 26; 31]

Тема 7. Зведена і консолідована фінансова звітність

Загальні положення стандарту бухгалтерського обліку “Консолідована фінансова звітність”. Порядок складання консолідованої фінансової звітності. Розкриття інформації про складання консолідованої фінансової звітності у примітках до звітності. Відображення об'єднання

підприємств у фінансовій звітності. Загальні положення П(С)БО 19 “Об’єднання підприємств”.

Особливості складання зведеної звітності міністерств і відомств.

Література [1; 7–11; 13; 19; 20; 23]

Тема 8. Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва

Склад суб’єктів малого підприємництва. Структура і зміст фінансового звіту суб’єкта малого підприємництва. Відмінності структури і змісту балансу за формою № 1-м від звичайного балансу. Відмінності структури і змісту звіту про фінансові результати за формою № 2-м від звичайного звіту. Порядок формування даних для складання балансу за формою № 1-м і звіту про фінансові результати за формою № 2-м. Алгоритм визначення чистого прибутку (збитку) суб’єкта малого підприємництва.

Література [1; 14; 31]

Тема 9. Податкова звітність

Склад податкової звітності, правила та періодичність складання. Структура та зміст декларації про прибуток підприємства. Порядок складання декларації та джерела інформації.

Структура та зміст податкової декларації з податку на додану вартість. Порядок складання декларації та джерела інформації. Особливості побудови і подання податкової декларації з ПДВ за спрощеною формою. Правила складання і подання довідки про суми виплачених доходів і утриманих з них податків фізичних осіб за формою № 8-ДР. Інші форми податкової звітності. Особливості податкової звітності підприємств, які сплачують єдиний податок.

Література [2; 3; 18; 21; 27; 28]

Тема 10. Статистична звітність

Склад статистичної звітності, правила та періодичність подання. Статистична звітність щодо продукції підприємства: зміст, джерела інформації і порядок подання. Статистична звітність щодо праці: зміст, джерела інформації і порядок подання. Статистична звітність щодо фінансів підприємства: зміст, джерела інформації і порядок подання. Статистична звітність щодо зовнішньоторговельної діяльності підприємства: зміст, джерела інформації і порядок подання.

Література [2; 3; 16; 19; 24]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Мета виконання контрольної роботи — закріпити теоретичні знання; виробити вміння використовувати нормативні акти, методичні рекомендації та іншу необхідну документацію при складанні відповідних форм звітності; сформувати навички критичного оцінювання існуючої практики обліку і звітності.

Контрольна робота складається з двох частин — теоретичної і практичної. Теоретична частина містить теоретичне питання, яке студент вибирає з наведеного далі переліку за порядковим номером свого прізвища у списку групи. Обсяг теоретичної частини — до 10 друкованих сторінок (через 2 інтервали).

Практичними матеріалами для написання контрольної роботи є дані підприємства, на якому студент працює.

Після вибору теми необхідно добрати літературні джерела (близько десяти), опрацювати їх і скласти план роботи (два-три питання).

Робота повинна бути виконана самостійно, без копіювання текстів підручників, посібників, а також інструкцій та інших нормативних документів.

У тексті слід наводити посилання на джерела, які подаються у списку використаної літератури.

Друга частина контрольної роботи з бухгалтерської звітності передбачає складання звітних форм:

- № 1 “Баланс підприємства”;
- № 2 “Звіт про фінансові результати”;
- № 3 “Звіт про рух грошових коштів”;
- № 4 “Звіт про власний капітал”.

Наведені форми слід складати за матеріалами базового підприємства на основі облікових даних за будь-який період (квартал, півріччя, 9 місяців або рік).

Для підтвердження даних, наведених у звітних формах, до них обов’язково необхідно додати Витяг (виписку) з Головної книги підприємства за такою формою:

Рахунок № _____
(шифр, назва)

Період	Оборот за дебетом					Оборот за кредитом	Сальдо	
1-й місяць								
2-й місяць								
3-й місяць								
За квартал								

Другу частину контрольної роботи можна подати також у вигляді шахової оборотної відомості. Без зазначеного додатка контрольна робота до захисту не допускається.

Обов'язковим додатком до роботи є також таблиця аналізу порівнянності показників типових форм річного бухгалтерського звіту підприємства.

Студенти, які працюють на малих підприємствах, можуть подати Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва у складі форм № 1-м, 2-м з обов'язковим поданням Витягу з Головної книги і таблиці аналізу порівнянності показників.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Склад і структура річної та поточної звітності в Україні. Загальна характеристика форм звітності.
2. Засоби забезпечення достовірності звітних даних.
3. Підготовка облікових даних для складання звітності.
4. Особливості побудови і змісту фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва.
5. Способи виправлення помилок (перекручень), допущених у звітах. Навести приклади виправних проведення.
6. Принципи побудови і зміст діючої форми балансу підприємства.
7. Характеристика розділів балансу і їх основних статей. Узгодженість з показниками інших форм звітності.
8. Принципи оцінки статей балансу. Особливості оцінки і переоцінки основних статей активу балансу.
9. Особливості відображення в балансі фінансових результатів підприємства.
10. Підготовка облікових даних для складання балансу. Методика і техніка заповнення форм балансу.

11. Порядок складання ліквідаційного балансу при банкрутстві підприємства.
12. Структура і зміст Звіту про фінансові результати. Джерела даних для його складання. Узгодження з новими формами звітності.
13. Структура, зміст і порядок складання приміток до фінансового звіту підприємства.
14. Особливості складання фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва.
15. Структура і зміст форми № 3 “Звіт про рух грошових коштів”. Джерела інформації для її складання.
16. Структура і зміст форми № 4 “Звіт про власний капітал”. Джерела інформації для її складання.
17. Зміст, структура і порядок складання Декларації про прибуток підприємства.
18. Зміст, структури і порядок складання Податкової декларації з ПДВ.
19. Характеристика основних форм державної статистичної звітності промислових підприємств.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Історія виникнення бухгалтерської звітності.
2. Бухгалтерська звітність: виникнення, значення та завдання.
3. Мета і завдання звітності. Склад і структура звітності: бухгалтерської, податкової, статистичної.
4. Вимоги національних стандартів до складу та елементів бухгалтерської звітності.
5. Класифікація звітності.
6. Види звітності на сучасному етапі та їх взаємозв'язки.
7. Нормативна база до складання звітності.
8. Порядок подання фінансової та податкової звітності.
9. Мета фінансової та податкової звітності і її користувачі.
10. Якісні характеристики фінансової та податкової звітності.
11. Принципи підготовки фінансової звітності.
12. Основні компоненти фінансової звітності.
13. Загальні положення порядку заповнення звітних форм.
14. Порядок подання та оприлюднення звітності підприємств.
15. Елементи фінансової звітності.
16. Призначення балансу та його структура.
17. Актив балансу. Визначення і оцінка активів.
18. Класифікація активів.

19. Особливості оцінки та відображення у Балансі необоротних активів.
20. Пасив балансу: загальна характеристика.
21. Визначення, оцінка та класифікація статей пасиву балансу.
22. Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань.
23. Особливості оцінки та відображення у балансі довгострокових зобов'язань.
24. Склад поточних зобов'язань та їх подання у балансі.
25. Загальна характеристика Звіту про фінансові результати.
26. Визначення та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.
27. Структура Звіту про фінансові результати.
28. Класифікація доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.
29. Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду у Звіті про фінансові результати.
30. Визначення економічних елементів операційних витрат у Звіті про фінансові результати.
31. Загальна характеристика Звіту про власний капітал.
32. Визначення, оцінка і функції власного капіталу.
33. Класифікація і складові власного капіталу.
34. Характеристика статей власного капіталу та порядок їх відображення у балансі.
35. Структура і зміст статей Звіту про власний капітал.
36. Порядок визначення даних про рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності.
37. Порядок складання Звіту про власний капітал.
38. Призначення Звіту про рух грошових коштів.
39. Послідовність складання Звіту про рух грошових коштів.
40. Структура Звіту про рух грошових коштів.
41. Подання інформації про рух грошових коштів у результаті операційної діяльності.
42. Визначення руху коштів у результаті інвестиційної діяльності.
43. Визначення руху коштів у результаті фінансової діяльності.
44. Призначення і склад приміток.
45. Розкриття інформації у примітках до Балансу про нематеріальні активи.
46. Розкриття інформації у примітках до Балансу про основні засоби.
47. Розкриття інформації у примітках до Балансу про фінансові інвестиції.
48. Розкриття інформації у примітках до Балансу про запаси.

49. Розкриття інформації у примітках до Балансу про дебіторську заборгованість.
50. Розкриття інформації у примітках до Балансу про зобов'язання.
51. Розкриття інформації про доходи у примітках до Звіту про фінансові результати.
52. Розкриття інформації про витрати у примітках до Звіту про фінансові результати.
53. Розкриття інформації про власний капітал у примітках до фінансових звітів.
54. Розкриття інформації про рух грошових коштів у примітках до фінансових звітів.
55. Звітність з податку на додану вартість.
56. Звітність з податку на прибуток.
57. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва.
58. Консолідована фінансова звітність.
59. Зведена фінансова звітність.
60. виправлення помилок і зміни у фінансових звітах.
61. Податкова система.
62. Прямі та непрямі податки.
63. Податки і збори з юридичних осіб.
64. Податки і збори з фізичних осіб.
65. Податкова накладна: призначення і структура.
66. Книга обліку продажу товарів (робіт, послуг).
67. Книга обліку придбання товарів (робіт, послуг).
68. Вимоги до заповнення Декларації з ПДВ.
69. Форма податкової декларації з ПДВ.
70. Оподаткування прибутку підприємств (платники, об'єкт, ставки).
71. Розрахунок прибутку в податковому і бухгалтерському обліку.
72. Основні положення складання Декларації про прибуток підприємства.
73. Звітність щодо валових доходів.
74. Звітність щодо валових витрат і амортизації.
75. Податкове зобов'язання платника податку.
76. Нормативна база визначення єдиного податку.
77. Платники і ставка єдиного податку.
78. Податки і збори, що справляються з платників єдиного податку.
79. Загальна схема податкового обліку єдиного податку.
80. Ведення книги обліку доходів і витрат.
81. Звітність з єдиного податку.

82. Звітність акцизного збору.
83. Склад суб'єктів малого підприємництва.
84. Структура і зміст фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва.
85. Алгоритм визначення чистого прибутку (збитку) суб'єкта малого підприємництва.
86. Статистична звітність: склад, правила та періодичність подання.
87. Статистична звітність щодо продукції: зміст, джерела інформації і порядок подання.
88. Статистична звітність щодо праці: зміст, джерела інформації і порядок подання.
89. Статистична звітність щодо фінансів підприємства: зміст, джерела інформації і порядок подання.
90. Статистична звітність щодо зовнішньоторговельної діяльності підприємства: зміст, джерела інформації і порядок подання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 № 996-XIV.
2. Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 22.05.97 № 283/97-ВР.
3. Закон України “Про податок на додану вартість” від 03.04.97 № 168/97-ВР.
4. Національні стандарти бухгалтерського обліку.
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291.
6. Інструкція по використанню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 “Баланс”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 “Звіт про фінансові результати: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.

10. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 4 “Звіт про рух грошових коштів”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99. № 87.
11. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 5 “Звіт про власний капітал”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
12. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 6 “Виправлення помилок і змін у фінансових звітах”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.05.99 № 137.
13. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 19 “Об’єднання підприємств”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.05.99 № 137.
14. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 25 “Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39.
15. *Виправлення помилок і змін у фінансових звітах*: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.05.99 № 137.
16. *Про прибутковий податок з громадян*: Декрет Кабінету Міністрів України від 26.12.92 № 13-92.
17. *Інструкція про прибутковий податок з громадян*.
18. *Азаров М. А.* Про податки і збори населення України. — К., 2000.
19. *Бланки* (форми) річного звіту.
20. *Бутинець Ф. Ф., Малюга Н. М.* Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків, стандарти і кореспонденція рахунків, звітність. — Житомир: Вид-во ЖІТІ, 2001.
21. *Бутинець Ф. Ф., Лебедзевич Я. В.* Податкова система України. — Житомир: Вид-во ЖІТІ, 1999.
22. *Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні / За ред. С. Ф. Голова.* — Дніпропетровськ: ТОВ “Баланс-клуб”, 2000.
23. *Горицкая Н. Г.* Бухгалтерский учет и финансовая отчетность в Украине с 2000 года. — К., 2000.
24. *Слісєєв А., Гірський М.* Перераховуємо прибутковий податок з громадян за 1999 рік // Дебет і Кредет. — 2000. — № 6. — С. 2–6.
25. *Завгородній В.* Бухгалтерський облік в Україні. — К.: А.С.К., 1999.
26. *Макарець В. О.* Бухгалтерский и налоговый учет в торговле. — К., 2000.
27. *Малишкін О. І.* Податковий облік: ситуації та рішення: Посібник. — К.: Лібра, 1999.

28. *Панасюк В. М., Ковальчук Є. К., Бобрівець С. В.* Податковий облік: Навч. посіб. — Тернопіль: Карт-бланш, 2002.
29. *Федосов В.* Податкова система України: Підручник. — К., 1994.
30. *Федосов В., Сутормін В.* Держава, податки, бізнес: Підручник. — К., 2000.
31. *Фінансова звітність за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку: Практ. посіб.* — К.: Лібра, 1999.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Бухгалтерська та податкова звітність”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Бухгалтерська та податкова звітність”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	8
Теоретичні питання до контрольної роботи	9
Питання для самоконтролю	10
Список рекомендованої літератури	13

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерна верстка

Н. В. Медведєва
Л. М. Гримаська
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-1352

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП